

GLADIIRIS

60

ČZS — ZÁKLADNÍ SPECIALIZOVANÁ ORGANIZACE
PĚSTITELŮ MEČÍKŮ A KOSATCŮ V NOVÉM JIČÍNĚ

GLADIRIS

ROČNÍK XVI

ČÍSLO 60

LEDEN 1985

Neprodejné, zdarma

pro vlastní potřebu svých členů vydává základní specializovaná organizace pěstitelů mečíků a kosatců ČZS se sídlem v Novém Jičíně.

Řídí redakční rada ve složení

Miroslav Benda, RNDr. Leonard Rýznar, PhDr. Peter Repčík, Josef Heroudek, ing. Břetislav Mičulka, Vlastimil Novák.

Povoleno ONV v Novém Jičíně č. 403/16 — 391/82.

Vytiskly Východočeské tiskárny, n. p., provoz 20, Hradec Králové

OBSAH

	strana
Organizační zprávy	2
Mečíky a třásněnka	3
Výsledky testování mečíků v roce 1984	4
Výstavy	5
Anketa Gladiris 1985	9
Ptáte se, jak to děláme?	10
Zatahovací kořeny u mečíků	12
Představujeme zahraniční šlechtitele	13
První jířinkový bál	14
Bílá záhada	15

Vážení přátelé,

Opět přišel čas hodnocení našeho úsilí a téměř nepřetržité práce. Uvědomíme-li si, že náš zpravodaj má již 60 čísel, znamená to, že naše organizace má nejméně 15 let. Přesný údaj o založení naší organizace není bohužel po ruce a tak vycházíme z toho, že již 15 let nás spojuje spolkový zpravodaj založený iniciativou prvních zapálených nadšenců, kteří zakládali naši organizaci. Vy, dlouholetí členové, si zkuste vzpomenout, v jakých podmínkách se začínalo, jak se hledal název zpravodaje a velmi složitě opatrovaly příspěvky. Bolesti s příspěvků však přetrvávají dodnes, takže v tomto smyslu máme ještě mnoho rezerv. Svou funkci prostředníka mezi výborem a členstvem plní v mezích svých možností. Před několika lety se rozšířil náš pěstitelský rejstřík o kosatce, takže i rozsah předávání a výměna zkušeností se rozšířily. Snad mnozí z nás našli ve zpravodaji dosti informací, poznatků, prohloubení svých znalostí a tím i lepší možnosti v pěstování našich oblíbených květinových skvostů.

Pokusme se alespoň předběžně zhodnotit krátký úsek naší činnosti za uplynulý rok. Z hlediska klimatických podmínek byl tento rok k nám, pěstitelům, měřičům, řekl bych, přímo nemilosrdný. První polovina roku však tomu nenasvědčovala. Kosatce a snad všechny jarní cibuloviny krásně kvetly a zdálo se, že celé vegetační období bude mít normální průběh. Avšak místo, aby se koncem června oteplevalo, moc to poznat nebylo. Deště, chladno a vítr, to byly téměř každodenní průvodci letními dny. Počátek kvetenství se posunul nejméně o čtrnáct dní, značný výskyt trásněnky a ještě více botritidy, fuzária a virózy a následně jsou tu příčiny nevyzrálosti hlíz, větší úhyn na skládce a náročnější péče v příštím vegetačním období.

Přejme si proto, aby ten rok 1985 byl k nám ohleduplnější, počasí se umoudřilo a dopřálo nám, abychom se mohli více těšit z výsledků naší celoroční práce ve zdraví a plné spokojenosti.

Výbor organizace

ORGANIZAČNÍ ZPRÁVY

Oznámení o konání výroční členské schůze

Výbor naší zájmové specializované organizace rozhodl, že **výroční členská schůze** se bude konat ve dnech 2.—3. března 1985 v OLOMOUCI v restauraci „PANORAMA“.

Způsob dopravy do Olomouce byl již vysvětlen v čísle 56 na straně 3 zpravodaje, proto jej nebudeme zveřejňovat. Zájemci o nocleh pište na adresu: p. Novák Mir., Vojanova 18, Olomouc 775 00 nejpozději do 10. února 1985.

Začátek setkání bude v sobotu 2. března ve 13.00 hodin burzou, přednáškou a kulturním programem, spojeným s tombolou, která bude asi do 22.00 hodin. Vlastní výroční členská schůze začne v neděli 3. března v 8.00 hodin.

Organizování tomboly má na starosti p. Novák Vlastimil. Své příspěvky do tomboly posílejte na adresu: p. Gebauerová Irena, Luh 1785, Vsetín 75 501, nebo je přivezte s sebou a předejte p. Novákovi Vlast. na místě.

ZSO vyhlašuje soutěž o nejhezčí suvenýr do tomboly.

Výborová schůze naší ZSO se koná v sobotu 2. března v 10.00 hodin tamtéž.

Některé další body jednání z výborové schůze dne 18. 11. 1984.

- byly rozebírány problémy kolem zpracování a vytisknutí seznamu československého amatérského novošlechtění. Př. Mimránek kritizoval, proč již není seznam vytištěn. Bylo přijato usnesení, aby seznam byl podle připojení výboru z 18. srpna upraven a předán do tisku v nejkratším možném termínu.
- bylo provedeno zhodnocení výstavy mečíků v Plzni jak po stránce společenské, tak i finanční. O celé výstavě bude článek ve zpravodaji a na výroční členské schůzi budou informováni přítomní členové.
- výborem bylo schváleno, že oblastní výstava v roce 1985 bude v Bohumíně v ŽD u příležitosti 100 let trvání podniku. Jsou zajišťovány organizační přípravy pro celou akci (zpracování scénáře, zajištění propagace, zajištění váz pro květy, zajišťování aranžovacích pomůcek a další). Za splnění každého úkolu je zodpovědný člen výboru.
- podobně jako o výstavě mečíků bylo hovořeno o oblastní výstavě kosatců ve Vsetíně. Také tato výstava splnila společenský, výchovný i finanční účel. O jejím průběhu jste byli informováni v našem zpravodaji číslo 59.

naše ZKUŠENOSTI

Mečíky a třásněnka

Ladislav Molenda

Propadl jsem před mnoha lety kouzlu barev, které dávají květy mečíků. Několik let trvala má radost z pěstování těchto krásných květin. Nakupoval jsem různé novinky a vyměňoval za další. Dostavilo se však první zklamání z květů, které se nerozvinuly, protože v porostu se objevila třásněnka. Zkoušel jsem mnoho různých přípravků. Preventivní postřik v době vegetace, neprovedený však v pravý čas, byl příčinou, že opět mnoho květů nevykvetlo. Jsem chovatelem včel, a proto totální chemii na malé zahrádce nemám rád. Uvažoval jsem, což zkusit ošetřit hlízy po sklizni zaplňováním přípravkem BEF. Po loňském napadení třásněnkou jsem hlízy po vysušení a hrubém očištění uložil do papírových krabic s víkem a uprostřed mezi hlí-

zy uložil lahvičku se širším hrdlem bez víčka o obsahu asi 50 ml i více. Aby odpařování bylo vydatnější, vložil jsem do lahvičky s roztokem smotek novinového papíru delší o 2 cm, než je výška lahvičky. Odpařování trvá podle teploty v místnosti až týden. Druhé ošetření bylo provedeno později až po oloupaní hlíz. Výsledek byl patrný už po prvním ošetření. Na podloženém papíru bylo vidět prach odpadlých třásněnek. Letošní rok jsem pěstoval mečíky bez chemického ošetření během vegetace a do konce srpna nebylo na květech vidět žádné napadení třásněnkou.

Předpokládám, že tento způsob ošetření napomůže i k ozdravení hlíz od viróz, které mohou třásněnky rozšiřovat. BEF je přípravek proti akarinóze včel, proti roztoči, který hostuje na těle včel. BEF je lehce zápalný a výbušný, proto je nutná náležitá opatrnost. K dostání je v prodejnách s včelařskými potřebami za 18 Kčs 1 litr.

Výsledky ze zkoušek od pěstitelů mečíků a jejich výsledky v boji proti třásněnce, která ničí krásu květů, rád uvítám, když mi napíšete.

P. S. Případně bližší podrobnosti Vám na požádání sdělím.

Výsledky testování mečíků v roce 1984

Petr Mimiránek

531 **PRACHOVSKÁ KRÁSKA** — Značka semenáče 4/13-79 Boh. Bajer L (Isle of Capri X Gargantua) kříženo v roce 1979.

Květ je barvy bledě lososové, která přechází směrem do jícnu ve světlejší, růžově žlutý odstín. Oko nevýrazné, krémově žluté s tmavšími linkami, tyčinky fialové. Velikost květu je 14–16 cm, což značí, že odrůda bude zařazena do skupiny velkokvětých. Květ je slabě zkadeřen (2R) a středně voskový (3W). Výška rostliny 145–150 cm, klas 70 cm, z počátku kratší, ale po rozvítí prvních květů se dodatečně natáhne. Klas nese 18–21 poupat, z nichž se 5–6 rozevírá a 4 ukazují barvu. Rostlina je velmi zdravá, robustně roste, ale vykvétá poměrně pozdě až po 90 dnech. Proto je zařazena do skupiny ranosti L. Hodnotitelé uvádějí, že tento nový kultivar je podobný BIG DADDY, nebo ADONIS. V některých vlastnostech (zřasení a voskovitost) dokonce vylepšený. Škoda, že nevytváří dokonalé výstavní klasy.

Rostliny hodnotili: Ing. Dal. Poláček, Třebíč 81 bodů, manželé M. A. Bočkoví, Jičín 82 b., Andrej Bajer, Košice 87 b., Ing. Zzulka, Hradec Králové 86 b. Celkové hodnocení: Dobrý, 83,7 bodu.

525 **HABŘINA** — Značka semenáče 4/6 — 79. Boh. Bajer, L (Isle of Capri X Gargantua) kříženo v roce 1979.

Barevně výraznější, než předešlý semenáč. Květ je oranžově lososový, oko výrazné, středně červené, nepravidelně žilkované žlutou a slabě fialovou. Velikost květu 16–18 cm, tedy velkokvětý. Výška rostliny 120–150 cm, délka klasu až 70 cm. Střední zkadeření (3R), voskovitost silná (4W). Klas má 17 až 20 poupat, z toho 5–6 nakvétá. Květ je podobný pylovému rodiči Gargantue Ač 76, který pochází z kombinace (Humoresque X Goldenes Prisma). Květy HABŘINY jsou proti GARGANTUE mnohem trvanlivější, vydrží ve váze až 19 dní. Mezi hodnocenými rostlinami této novinky se vyskytly některé virózní, proto je třeba, aby HABŘINA byla přeselektována a prověřena. Jinak jde o velmi pozdní odrůdu, která kvetla na záhonech hodnotitelů až v měsíci září. Rostliny hodnotili: Ing. Dal. Poláček 72 bodů, manželé Bočkoví 90 b., Andr. Bajer 74 b., Ing. Zzulka 72 b.

Celkové hodnocení: dobrý, 77 bodů.

Co řekli k testu:

Ing. Poláček Dalibor: Oba dva testovanci vynikají zdravotním stavem a velikostí květů, rovněž rostliny v porostu jsou velké, prostě „siláč“, což je také vidět na velkých hlízách. Rostliny mohou být pro velikost květů na výstavách žádané, ale pro odbornou porotu bude hodnocení ovlivňovat hlavně stavba květů.

Manželé Bočkoví — Celkové pěstitelské podmínky v našem kraji byly letos krajně nepříznivé, proto doba nákvětu i vyzrávání hlíz se značně prodloužily.

Ing. Zzulka — Rostliny pozdě rašily a některé se rozdělily až na tři z jedné hlízy. Pozdní rašení ovlivnilo dobu nákvětu. S hodnocenými rostlinami by měl šlechtitel dále pracovat, pokusit se je více zdokonalit, protože si to pro některé dobré vlastnosti zaslouží.

A. Bajer — K hodnocení jsem přistoupil s největší odpovědností a mám k této práci i své připomínky.

1. Z každého novoslechtěnce by se mělo hodnotit ne 3, ale 5 i více jedinců na jednom stanovišti. Bylo by možno lépe posoudit všechny parametry uvedené v testu.

2. Docílit, aby všichni členové Gladirisu a Gladiol klubu, kteří introdukují nové kultivary, pokládali za povinnost podrobit své výpěstky testování a v popisu své nabídky uvádět počet získaných bodů. Docílilo by se snížení počtu introdukovaných odrůd, ale především jejich zkvalitnění.

Šlechtitelská komise děkuje př. Bohuslavu Bajerovi za dodané semenáče k testu a sděluje, že šlechtitelské osvědčení za nové amatérské odrůdy PRACHOVSKÁ KRÁSKA a HABŘINA budou předány na výroční schůzi naší ZSO dne 3. března 1985 v Olomouci. Je také třeba poděkovat hodnotitelům, kteří se na testu podíleli, zvláště manželům Božkovým za pečlivé hodnocení.

Připomínky př. Andreje Bajera jsou na místě. K objektivnějšímu hodnocení novinek by opravdu velmi prospělo hodnocení více hlíz. Podmínky Gladiol testu však toto množství nijak neomezují, udává se pouze minimální hranice. Je především v zájmu šlechtitelů, aby zaslali co nejvíce materiálu k posouzení. Bylo by pak možné hodnotit i na více stanovištích. Je potřebné zvládnout techniku co nejrychlejšího rozmnožení semenáčů, což dělá mnohým pěstitelům potíže.

O hodnocení všech introdukovaných odrůd se diskutovalo již dříve, případně o namátkovém hodnocení. Prosíme proto pěstitele, kteří by věděli, jak zavést podobné dobré nápady do praxe naší ZSO, aby přispěli svými připomínkami, hlavně však realizovatelnými návrhy.

VÝSTAVY

VÝSTAVA MEČÍKŮ PLZEŇ 1984

František Rohlíček, Antonín Žufan

Stává se již tradicí, že činnost ZSO GLADIRIS v pořádání výstav, zejména pak mečíků, se postupně rozšiřuje do dalších míst a měst naší vlasti. Je potěšitelné, že po oblasti Moravy jsou již také v Čechách. Po Hradci Králové byla tato výstava uspořádána v druhém největším městě Čech v Plzni. Zvláštností bylo, že výstava se pořádala bez spolupráce místní základní organizace ČZS. Bylo to rozhodnutí odvážné až riskantní. Není potřeba rozvádět řadu organizačních problémů, někdy připomínající nejfantastičtější situace horroru. Je skutečností a s dnešním odstupem času i historií, že výstava moderních mečíků, konaná ve dnech 18. a 19. srpna 1984 v Plzni, byla velmi úspěšná. Setkala se s velkým ohlasem a kladným hodnocením.

Výstavu provázelo heslo: „Květinou za mír a přátelství mezi lidmi, národy a státy naší modré planety.“

Strasti a problémy organizátorů vystřídala slova uznání a poděkování, napsaná v knize dojmů:

*I kdybych pro krásu těchto květů žila,
je štěstím, že jsem se narodila.*

Přání mé:

Nechť tento květ probudí něhou svět.

Pak v slunci i nečasu, člověk bude žít jen pro krásu.

Děkuji za překrásný silný estetický zážitek.

Je to krása, akú často nevidíme. Ako vojak základnej služby neľutujem obetovaní vychádzky na túto výstavu.

Pohádková barevná nádhera.

I lidé by měli rozdávat kolem sebe tolik tepla, radosti, krásy a úsměvů, tak jako to dokází zde vystavené květy. Děkujeme pořadatelům a doujáme, že i příště nám dokází zpříjemnit městský život tak jako dnes.

Za šťastné rozhodnutí se ukázalo, že spolupořadatelem výstavy se stal Závodní klub železničářů, který vytvořil pro výstavu dobré podmínky. Byla navázána neformální spolupráce. Velkou podporu naši pořadatelé v osobách s. Jaroslava Forejta, tajemníka MěstV NF, s. RSDr. Václava Jahla, šéfredaktora deníku PRAVDA, s. ing. Bohumila Tomšů, náčelníka Jihozápadní dráhy, s. Františka Zemka, předsedy ČZS Plzeň-město, s. ing. Františka Kasky, náměstka náčelníka dráhy, s. ing. Václava Korcana, předsedy ONV Plzeň 2 a s. Václava Jiší, tajemníka MěstV KSC Plzeň-město. Morální podpora a faktická pomoc při zajišťování výstavy byla pro organizační tým pořadatelů velkou výhodou.

Pro zdar výstavy přispěl i zájem a pomoc výboru ZSO GLADIRIS a zejména dobrá účast vystavovatelů z Moravy. Určitým rozčarováním byla naopak slabší účast než se očekávalo vystavovatelů z Čech, obzvláště jižních, severních a z Prahy. Velmi silné bylo zastoupení vystavovatelů z Třebíče.

Výstava se konala v Závodním klubu železničářů. Byly připraveny tři sály. Zpoždění ve vegetaci vlivem nepříznivého počasí (zcela mimořádného) způsobil, že květy mečků začaly kvést se zpožděním týdne až měsíce. Někteří pěstitelé v době konání výstavy neměli rozkvetlý ani jeden květ (například Sokolovsko). Přesto se pořadatelům sešla velmi početná a krásná kolekce současného pěstovaného sortimentu. Výstava byla nakonec uspořádána ve dvou sálech o rozloze 300 a 100 m². Scénář výstavy navrhl podle situace přímo na místě přítel Pitr a Hrabovský. Rozmístění květů provedli vystavovatelé za spolupráce pořadatelů. V hlavním sále byly květy instalovány podél stěn na dřevěných podstavcích nestejných výšek, uprostřed na řadě stolů a železné konstrukci. Pro zvýraznění jednotlivých ploch byla použita rašelina a ex-perlit. Výzdobu sálu a jeho okolí doplňovaly vkusně provedené aranžérské vazby z květů mečků a kytice růží ve vázách. Celkově sál působil velmi příjemně a esteticky. V menším sále byly květy instalovány velmi vkusně na stolech. Velkým problémem byly vázy. Je známo, že vhodný typ v takovém množství prakticky není možno zajistit. Obava, že lahve od mléka použité místo váz budou působit rušivě, se ukázaly jako neopodstatněné. Asparagus, větvíčky jehličin a habru přirozeně doplnily květy mečků. Velké nadšení, um a mnohaleté zkušenosti, vzájemná spolupráce způsobila, že bylo vytvořeno krásné prostředí.

Oborný kritik a častý návštěvník řady výstav by jistě našel dost nedostatků, rezerv a možností zlepšení. Přesto lze tuto výstavu hodnotit pozitivně především proto, že dala dohromady řadu nadšenců, že získali v praxi neocenitelné první zkušenosti s velkou výstavou, a že udělali první krok k propagaci pěstování moderních mečků v takovém rozsahu v oblasti Plzně i naší ZSO GLADIRIS. Po dobu výstavy měli návštěvníci možnost nákupu některých přebytků cibulovin a hlíz květů. O pěstování mečků a historii ZSO GLADIRIS si mohli návštěvníci výstavy přečíst ve výstavním zpravodaji.

Výstavy se zúčastnili tyto vystavovatelé: Beneš Jaroslav, Boček Ludvík, manželé Anna a Milan Bočkoví, Čabounová Božena, Červenka Svatoslav, Eder Miroslav, Hejduk František, Hrabovský Jaroslav, Hudeček Josef, Jindříšek Jaroslav, Kalista Václav, Karnolt Václav, Keck Karel, Koniček Jaroslav, Konří Josef, Kozel Milan, Kozel Ladislav, Lukášová Hana, Lukeščík Lubomír, Mafha

Jiří, Malý František, Mastný Václav, Mikyska Alois, ing. Poláček Dalibor, ing. Prachař Milan, Rohlíček František, RNDr. Rýznar Leonard, Slíva Miroslav, Sochor Václav, Šíp František, Vavřina Václav, Žufan Antonín. Celkem vystavovalo 32 pěstitelů a odbornou porotou, která pracovala ve složení RNDr. Leonard Rýznar, Karel Keck, Miroslav Slíva, ing. Dalibor Poláček a Jaroslav Hrabovský vyhodnotila květy následujících pěstitelů.

Amatérské novošlechtění:

- I. 85-79-04 obdržel pojmenování
PLZEŇ 84 ing. D. Poláček
II. 35/81-01 ing. D. Poláček
III. NS-8-4-71-80 A. Mikyska

II. místo: Josef Koníř, Antonín Žufan,
Václav Sochor

III. místo: Jiří Matha, František Šíp,
Josef Hudeček.

Třída 100—200

- I. 252 REYNARD V. Hudeček
II. 255 TYR ing. D. Poláček
III. 254 FOXY A. Mikyska

Oceněné exponáty byly po zásluze odměněny hodnotnými cenami. Největšího úspěchu na výstavě mečíků „Plzeň 84“ dosáhl přítel ing. Dalibor Poláček. Jeho exponáty získaly 4krát první a 2krát druhé místo, což dokazovalo kvalitu celé expozice.

Třída 300

- I. 335 F. C. LACE J. Koníř
II. 302 ZELENÝ KVET A. Žufan
III. 327 FIESTA A. Žufan

Anketa diváků

Pořadí jednotlivých kultivarů bez rozdílu tříd:

Třída 400

- I. 453 DRAMA ing. D. Poláček
II. 444 ROSE PINK A. Mikyska
III. 442 LUDOVÝ KROJ V. Sochor

		bodů
1.	ROYAL BROCADE	316
2.	ORIENTAL SPLENDOR	200
3.	JESTĚD	200
4.	SHADY LADY	148
5.	OSCAR	144
6.	PRINCE INDIGO	143
7.	EVA	122
8.	EMERALD RIPPLE	95
9.	GENERÁL LAUDON	93

Třída 500

- I. 527 ISLE OF CAPRI ing. D. Poláček
II. a III. cena nebyla udělena.

Pořadí kolekcí vystavovatelů:

- I. místo: ing. Dalibor Poláček,

VÝSTAVA MEČÍKŮ V TŘEBÍČI

Jiří Lukeščík

V pořadí třetí výstavu v tomto městě uspořádal tentokrát třebíčský odbor Gladirisu v úzké spolupráci s místní ZO ČZS č. 3. Konala se ve velkém sále závodního klubu ZGK v Třebíči-Borovině ve dnech 31. 8. až 2. 9. 1984.

Veškerou práci se zajištěním, organizací výstavy a propagací vykonali členové zmíněné organizace, kteří mají s organizováním podobných akcí praktické zkušenosti. Díky jejich obětavému úsilí se podařilo

zorganizovat tuto významnou společenskou akci. Velkou pozornost výstavě věnovali představitelé ONV, NF a ostatních organizací ve městě, stejně jako představitelé významných výrobních podniků, kteří společně věnovali hodnotné ceny pro úspěšné pěstitele.

Výstavu slavnostně zahájil předseda ZO ČZS č. 3 ing. František Trnka a člen ÚV ČZS ing. Zdeněk Sinek. V 15 hodin byla zástupci ONV přestřižena páska a do sálu začali proudit zájemci o nešední krásu moderních mečíků. V předsáli byla

vkusná výstavka výpěstků třebičských kaktusářů.

Vystavovalo zde 23 pěstitelů, kteří přivezli na 2000 klasů mečíků. Výstavu si během tří dnů prohlédlo více než 3000 návštěvníků. Skvěle byl organizován rovněž prodej přebytků, kde si mohli návštěvníci zakoupit různé cibuloviny, skalničky, kosatce ale i chemikálie a zahrádkářskou literaturu. Na tradičně solidní úrovni bylo také aranžmá ve všech prostorách výstavy.

Do Třebíče přijeli a svými výpěstky obohatili výstavu: RNDr. Leonard Rýznar z Hulína, MUDr. Josef Kříž ze Žirovnice, Ludvík Boček ze Žďáru nad Sázavou, Karel Dočkal z Oleksovic, Josef Kabilka z Citonic, Stanislav Vítek z Řečice, Zdeněk Bárta z Tasova, Luboš Lukeščík z Varnsdorfu, Josef Smutný a Jan Sladký z Velké Bíteše, Jaroslav Hlava, Jiří Matha a František Šíp z Tábora, Václav Urban z Bolehoště, Vlastimil Novák z Hradce Králové, Josef Tužil z Lubna a Karel Čermák ze Sezimova Ústí. Vystavovalo zde šest třebičských pěstitelů: ing. Dalibor Poláček, Alois Mikyska, Josef Hudeček, František Malý, Miroslav Eder a Jiří Lukeščík.

Všichni pěstitelé vystavovali moderní sortiment s velkým zastoupením čs. amatérského novošlechtění, které získává u návštěvníků výstav velkou oblibu. Svědčí o tom i hodnocení diváků:

1. MĚSÍČNÍ SONÁTA — pěstitel L. Boček, 2. BAMBINO — pěstitel V. Novák, 3. BLAZING ORANGE — pěstitel J. Matha.

V sobotu 1. 9. byl uspořádán společenství večer pěstitelů se slavnostním předáním cen úspěšným pěstitelům. V přátelském duchu se živě diskutovalo především o výstavních praktikách a bylo vysloveno několik zajímavých názorů kolem výstavní problematiky, hodnocení exponátů apod.

Na závěr výstavy byly výstavní exponáty prodávány. O klasy byl obrovský zájem a mnoho zájemců si odneslo ještě domů kousek výstavy

s sebou. Za dva roky v Třebíči opět nashledanou!

Výsledky hodnocení výstavy TŘEBÍČ 84

třída 500:

1. SCARLET LONG HORN — pěstitel A. Mikyska
2. ROYAL BROCADE — pěstitel L. Boček
3. WESTERN MISS — pěstitel MUDr. J. Kříž

třída 400:

1. BLAZING ORANGE — pěstitel J. Matha
2. DRAMA — pěstitel J. Tužil
3. ČISTOTA — pěstitel K. Dočkal
4. ZELENÁ KADER — pěstitel V. Urban
5. VICKY LIN — pěstitel ing. D. Poláček

třída 300:

1. ZELENÉ JEZERO — pěstitel L. Boček
2. ČERVENÁ KARKULKA — pěstitel ing. D. Poláček
3. BAMBINO — pěstitel V. Novák
4. CARIOCA — pěstitel Z. Bárta
5. DIALOG — pěstitel J. Kabilka

třída 200/100 nebyla hodnocena

Novošlechtění:

1. 66A — Dom — pěstitel J. Smutný
2. S-4-71 Mik — pěstitel A. Mikyska
3. 65/79-04 Pol — pěstitel ing. D. Poláček
4. 985/81 Mik — pěstitel A. Mikyska

Expozice:

1. Ludvík BOČEK — Žďár nad Sázavou
2. ing. Dalibor POLÁČEK — Třebíč
3. Alois MIKYSKA — Třebíč
4. Karel DOČKAL — Oleksovice
5. Václav URBAN — Bolehošť
6. Jiří LUKEŠČÍK — Třebíč
7. Miroslav EDER — Třebíč
8. Vlastimil NOVÁK — Hradec Králové
9. Jan SLADKÝ — Velká Bíteš
10. Jaroslav HLAVA — Tábor

ČTRNÁCTÁ VÝSTAVA MEČÍKŮ VE VITINĚVSI- -NEMYČEVCI

Stanislav Podoubský

Na počest VII. sjezdu ČSZ se konala letos ve Vitiněvsi výstava mečíků. Byla rozdělena do dvou termínů, a to na dny 11. a 12. srpna a za týden 18. a 19. srpna 1984 druhá část. V prvním termínu bylo vystavováno celkem 256 odrůd se 658 květy. Dalšíh několik set květů bylo využito na působivou dekoraci. Za týden bylo vystavováno 422 odrůd v počtu 644 květů mimo aranžmá. Obě etapy výstav aranžovaly zkušené aranžérky Eliška Liepoldová a Jaroslava Kuklová z květinové síně Camelia v Liberci. Výstava byla doplněna ručními pracemi Svazu žen ve Vitiněvsi a Nemyčevsi. Hezkou kolekci jirín vystavoval př. Josef Tichý z Vitiněvsi. Po oba termíny výstav byl organizován prodej širokého sortimentu ze zahrádkářských přebytků. Dále probíhaly po dobu výstav nákupní trhy Svazu chovatelů drobného hospodářského zvířectva z Vitiněvsi. Součástí výstavy byla též prohlídka pěstování mečíků na zahradě př. Podoubského. Velmi nás potěšila velká účast návštěvníků. Přijelo celkem 16 autobusových zájezdů, jeden pionýrský tábor a mnoho dalších mladých lidí a starších obdivovatelů těchto krásných květů ze širokého okolí. Bylo jich napočítáno kolem 3000.

Hodnocení kvality vystavovaných kultivarů provedla odborná komise pod vedením př. ing. Němečka z VÚŘ Semčice a Kloutvora z VŠÚO Holovousy. Při nasazení přísných měřítek pro hodnocení bylo celkem v obou termínech výstav uděleno 13 prvních cen, 36 druhých a 4 třetí ceny. Nejhodnotnější výpěstky měli př. ing. Domský z Ústí nad Labem, Rulc a Podoubský z Nemyčevsi, Jindráček z Bydžova, manželé Štastní z Jaro-
měře a další.

Konečné hodnocení obou výstav je možno považovat za velmi úspěšné a plně zapadá do dlouhodobé tradice okrasného výstavnictví v našich obou obcích při neustále se zvyšující náročnosti a kvalitě.

Anketa

GLADIRIS 1985

Petr Mimiránek

Rádi bychom opět připravili anketu o nejkrásnější mečík. Všem, kteří své anketní lístky odeslali do poslední ankety, byl zdarma zaslán selekční list NAGC 1984. Budeme vyvíjet maximální úsilí, aby všichni, kteří se zúčastní letošní ankety, dostali selekční list též pro rok 1985. Proto stejně jako loni pošlete na korespondenčním lístku svůj názor na pět nejhezčích odrůd domácího i zahraničního sortimentu. Při vyplňování lístku přihlédněte jak k vlastnímu pozorování na zahrádce, tak i na odrůdy, které se vám líbily na výstavách, nebo při návštěvě zahrad svých přátel. Pěstitelé, kteří nemají přehled o sortimentu, mohou přihlédnout k poslední anketě ve Zpravodaji č. 57. Poslední termín odevzdání anketních lístků je na výroční schůzi v Olomouci dne 3. března 1985. Věříme, že se nové ankety zúčastní mnohem více členů naší ZSO než v minulém roce. Vyhodnocení ankety bude kontrolováno revizní komisí.

Blíží se termín uzávěrky evidence novošlechtění pro rok 1985. Proto zasílejte jak přihlášky k evidenci novošlechtění, tak i anketní lístky včas na adresu: Petr Mimiránek, č. 169 Mysločovice, PSČ 763 01.

Ptáte se, jak to děláme?

Krumpoch Vladimír

Jedna z forem seznamování veřejnosti s naší prací jsou výstavy květin. Proto na otázky, jak to, že se nám to daří, se podělíme o zkušenosti z výstav pořádaných v Liptále, kterých bylo v pořadí 8.

Již výroční členská schůze odhlasuje, zda tento rok výstavu dáme do plánu. Členové si musí uvědomit, že k této akci je potřeba hodně dobrovolné práce. Patří k tomu i úprava okolí, parků, výrobků podle scénáře, trávnickové plochy atd. I když je nás 55 členů, 18 se vůbec nezúčastňuje pro stáří a nemoc a ze zbývajících ještě polovina jen minimálně. Takže tíha celé práce je jen na málo jedincích, jako všude u vás. To nás ale nesmí odradit.

Předseda výstavní komise musí být zanícený pro věc, který bez ohledu na svůj volný čas vše diriguje, rozděluje konkrétní úkoly a jejich plnění kontroluje. Věci, které se z jakýchkoliv příčin nedají provést, zajistí náhradním řešením. Všechny nitky by měly směřovat k němu, aby nedocházelo k duplicitě prací, k chaosu či nekoordinovanosti.

Téma výstavy: Musí být vždy jiné. Příklad: Obytné zahrady, Dítě—hračka—květina, Lidová dovednost našich dědů apod.

Vypracování scénáře: Nestačí-li členové svými vědomostmi a fantazií, je potřeba prokonzultovat s architektem, který s předsedou výstavní komise vypracuje návrh, který se řídí finančními a materiálovými možnostmi organizace. V našem případě je to architektka ing. K. Tuzarová z Gottwaldova. Musíme návštěvníkům ukázat vždy něco nového z čehož by si vzali poučení a vychovávat je po stránce estetické. Potom se na výstavu těší a jsou zvědaví, co nového zase uvidí. Musíme si uvědomit, že dnešní člověk, i když třeba by i nikde nechodil, je vinou televize náročný. Dnes už mu nestačí dát květy na stůl do sklínek a nic víc jako před 10 lety. Znam organizace, které měly návštěvnost až 3000 a dnes následkem zlehčování mívají 500. Jistě, že i následkem zdražení dopravy a dalších věcí to máme po režijní stránce ztížené, jinak to ale nejde.

Výstavní sál rozčlenit tak, aby každé zákoutí překvapilo, až když je návštěvník u něho. Aranžovat do různých výšek. Zajistit malbu písma na hesla, popřípadě vyřezat z polystyrénu. Na podlahu, která bývá nejčastěji parкетová, položit igelit pod substráty. Jinak hrozí poškození a vícekrát nám místnost nezapůjčí.

Rozdělení práce na etapy:

1. základní rozčlenění prostoru,
2. instalace prostorových prvků,
3. rozprostřední substrátů, trávnicků, doplňkové zeleně,
4. aranžování živého materiálu.

Začínáme 2 až 4 odpoledne před výstavou. Předejde se šturmovštině. Jeden druhému nepřekáží a je čas někde něco změnit nebo obstarat. Poslední etapu aranžování živých květů provádí již zkušenější členové až do ranních hodin. Jsou to většinou z naší ZSO GLADIRIS z blízkého okolí a je pro ně samozřejmostí vzít s sebou nožik, nůžky, kleště, popřípadě další nářadí, a pak se neozývá místností: „Kdo mi půjčí nůž?“ atd. Jinak nemá čím dělat. Když mu nástroj půjčí jiný, tak stojí on. Pracujeme pod vedením architektky, dokud není dílo podle našich představ.

Příjem květů musí mít na starosti jedna osoba. Musí o tom být přehled. Stane-li se, že se květy pomíchají nebo poškodí, bývají z toho mrzutosti. Květy nemocné, slabé a jinak vadné vyřadit. Podle mého názoru, i květy překvetlé by se neměly v sortimentu objevovat, ke konci výstavy již není na ně hezký pohled. Patří do velkých aranžmá. U nás se květy vystavovatelům neproplácejí. I když se po výstavě prodají, výtěžek jde na úhradu režie. Přesto u nás členové GLADIRISU a dokonce i GLADIOL KLUBU rádi vystavují, byť jich od 20 do 30.

Doplňková zeleň je velmi nutná. Když si představíte tu nepřebornou škálu barev. Jestli jí má lidské oko všechnu zaregistrovat a vychutnat, musí si odpočinout, a to umožní zeleň. Vždyť i na zahradě není květu bez zeleně. Může být hrnková, řezaná, trávničkové plochy (u nás jsme měli až 64 m² trávniku.)

Substráty jako rašelina, písek, oblázky udržují vlhko a působí esteticky. Kompozičně barevně obohatí.

Voda — podle mne by měla být ve výstavní místnosti v podobě třeba vodotrysku, jezírka, vodopádku, nebo alespoň zvlhčovače vzduchu. Jinak květy v suchém prostředí se unaví a vadnou.

Světlo obvykle bývá nedostatečné, nutno bodově přisvětlit. Uplatňovat zásadu, že květy nemají být aranžovány přímo proti oknům. Okno je oslněno světlem zvenčí a nevadí jemné odstíny květů. Snažit se vytvořit klidné pozadí pomocí doplňkové zeleně, paravanů apod.

Vázy koupit, něco vypůjčit u některé blízké organizace (na revanš). V dnešní době sklenky od mléka raději ne, v nejnnutnějším případě jediné ve vhodném obalu.

Velké vazby. Sehnat zavčas PIAFLOR. Nejméně 3 dny před aranžováním namočit. Květy mečíků a kosatců mají tak velkou výparnou plochu, že piaflorem nasátá voda stěží stačí na 2 až 3 dny. K tomu je ještě třeba igelit a králíkářské pletivo.

Znak ČZS do čela neb na důstojné místo.

Hudba tlumená z magnetofonu, vhodně volená podbarvuje atmosféru.

Štítky pro označení exponátů. Určit někoho s hezkým rukopisem. Psát čitelně, viditelně, ale zase ne křiklavě, aby nepůsobily rušivě.

Pořadatelé by měli být označeni a všestranně informováni. Případně nechat natisknout vhodné letáčky o pěstění. Je to pohodlnější pro obě strany.

Vstupenky plus anketní lístky pro soutěž návštěvníka. To uvidíte, jaké diskuse to vyvolá v hloučcích mezi návštěvníky, než se rozhodnou mezi tolika květy pro ten nejhezčí. Podíváte se, jak velké rozdíly jsou v jejich vkusu.

Pamětní kniha pro zápisy postřehů návštěvníků a bedýnka pro anketu diváka u východu, s pořadatelem.

Občerstvení a jídlo pro pracovníky je samozřejmé. Káva, sodovka, pivo, klobásy. Vždyť poslední den se pracuje až do rána. Není-li poblíž výstavy restaurace, zajistit i pro spokojenost návštěvníků. Dobré je, když se najde kout neb místnost vyzdobená květy k tomuto účelu.

Ceny: Koupit upomínkové dary jak pro výherce nejkrásnějších květů, tak i pro ty, kteří se na výstavě nejvíce podílejí, ať mají také trvalou památku.

Foto: Zajistit dobrého fotografa, který by celou akcí zvěčnil a mohli si za pár let při obrázcích či dia zavzpomínat.

Propagace: Zavčas objednat plakáty, letáky, namalovat poutače, poslat články do novin. Na tom je nemístné šetřit. Vždy se to mnohonásobně vrátí.

Nahlášení na OV ČZS, GLADIRIS, kulturní komisi MNV, aby bylo možno výstavy koordinovat.

Drobné nářadí nezapomenout zajistit. Vědra neb vaničky pro prozatímní uložení květů, kladívko, kleště, nože, nůžky, dláto, sekera, pilka, hřebíčky, hřebíky, drát, silonový vlasec, špendlíky, rýsováčky, metr, křída, konev na do-
lívání vody do váz.

Tohle jsou zkušenosti amatérů (možná, že by profesionál měl k tomu výhřady), ale nám se velmi osvědčují. Nebojte se pořádat výstavy! Při troše dobré vůle a nadšení se budete sami divit, co se dá krásného vytvořit. Vždyť pracujete s živými květy, které už samy jsou krásné a každý z vás má zkušenosti z vlastních zahrádek, kde se snažíte také vše sladit podle vašich představ, aby se to líbilo nejen vám a vašim blízkým, ale i kolemjdoucím. Tak vám přeji trochu odvahy a bude o jednu hezkou akci víc.

ZATAHOVACÍ KOŘENY U MEČÍKŮ

Ing. Mičulka Břetislav

V pokusech japonských pracovníků se sázením mečíků na hloubku 0, 5, 15 a 30 cm se ukázalo, že zatahovací (kontraktilní) kořeny špatně rostly a tloustly při sázení hlíz na povrch půdy. Při sázení do hloubky 15 a 30 cm se sice vytvořily kořeny poněkud delší, ale jejich tloušťka byla slabší. Při standardní hloubce 5 centimetrů rostly zatahovací kořeny do délky i síly dobře a také se dobře zkracovaly. Růst nových hlíz byl lepší při sázení na hloubku 15 cm než na 5 cm přes špatný růst zatahovacích kořenů, kdežto při hloubce 30 cm byl růst hlíz špatný. Zatahovací kořeny přispívají na růst hlíz z 18 procent při hloubce 5 cm a méně než 1 procento při jiných hloubkách sázení.

Zatahovací kořeny vznikají ve stadiu tří listů, kdy na jejich bázi z kratičké lodyhy nad starou hlízou jich vyrůstá okol 10. Jejich růst dosahuje maxima v době maximálního rozvoje listů. Později se sušina zatahovacích kořenů zmenšuje s jejich zkracováním. V té době báze listů tloustnou a vytváří se nová hlíza. Do ní se rychle přemísťují rozpustné cukry ze zatahovacích kořenů, které jich obsahují 70—90 procent z celkové sušiny. Tyto cukry se podílejí na růstu nové hlízy z 22,4 procenta.

Počet vytvořených zatahovacích kořenů nebyl ovlivněn pěstováním mečíků při rozdílných teplotách, růst do délky a tloušťka však byly lepší při teplotách nižších. Při denní teplotě 30 a noční 24 °C tyto kořeny netloustly a některé dokonce odumřely. Při těchto vyšších teplotách byla zpomalena tvorba a růst nové hlízy.
(J. Jap. Soc. hort. Sci. 1983)

Jaroslav Kovařík, nejúspěšnější vystavovatel na výstavě Martin '84 (Silver Wedding — 2. cena).

PŘEDSTAVUJEME

zahraňiční šlechtitele

MŮJ ŽIVOT S GLADIOLAMI

(My live with Gladiolus)

Bob Sprinkle

Má láska ke květinám všech typů a práci s půdou byla podnětána dědečkem a babičkou z otcovy strany. Ve dvacátých a třicátých letech strávil jsem většinu času se svými prarodiči. Oba byli snaživými zahradníky a dědeček byl nočním hlídačem sklenfků na univerzitě v Illinois. Navštěvoval jsem ho v práci a nosil mu jídlo. Zde jsem mohl sledovat průběhy různých pokusů s rostlinami a také vznik nových odrůd. Mimo této záliby, která si mne podmanila již od dětství, mám rád pobyt v přírodě, divoký život, a lesy, které zde na Michiganu máme. V době studií na střední škole stal jsem se dobrým hráčem baseballu. Našel jsem si zaměstnání v instalatérském a klempířském obchodě. Když přišla léta a já nemohl hrát na baseballovém hřišti tak dobře jako mladíci, rozhlížel jsem se po něčem jiném, co má také určitou formu soutěže. Toužil jsem nějak vyniknout a vybral jsem si nakonec gladioly.

Díky mnohým přátelům, kteří jsou v této oblasti již známými odborníky a vystavovateli, jsem byl do této záliby rychle zaveden. Mnoho let jsem vystavoval gladioly ve středozápadní a také východní části země. Za nejhodnotnější ceny v mojí pětadvacetileté činnosti považují Grand Champs a Miniature Champs z centrální a východní mezinárodní výstavy. Stále ještě se snažím vyniknout. Mým přáním je vypěstovat úspěšný semenáč, se kterým bych mohl vyhrát hlavní cenu mezinárodní výstavy. Zatím

jsem cíle nedosáhl, ale mé semenáče již získaly mnoho velkých cen.

S křížením jsem měl celkem úspěch. Také dr. B. Griesbach měl vliv na moji práci s mečíky. Měl jsem příležitost zúčastnit se několika přednášek, které dr. Griesbach měl na téma „Fyzický zjev gladiol“. Daroval mi knihu o jednoduché genetice, která mi v mojí práci, vlastně zálibě, pomohla.

Bydlím v podnebí s vysokými teplotami a vysokou vzdušnou vlhkostí. Mnoho gladiol, které jsem zkoušel, toto podnebí nesnáší, květy rychle vadnou. V mém šlechtitelském programu byly především rostliny, které vytvářely z brutu rychle velké květuschopné hlízy. Kombinoval jsem RED BANTAM a CLARET. Z tohoto křížení vznikl BUDDY BOY, LI'L ROSE a HAPPY TIME. Tyto rostliny však málo pěstují, i když se zdají být dobré. Pro křížení velkokvětých mečíků jsem vybral VICKI LIN a LADY BONTIFUL, také MARJORIE ANN a NANCY ANN, které se mi velmi líbily. Získal jsem z nich vynikající odrůdy: CLASSY TAFFY, MR. CLEAN, CREAM DELIGHT a LADY LIN. Tyto jmenované opět užívám ve svém současném programu pěstování i šlechtění. Křížil jsem PARADE a POWDER PUFF, aniž bych měl tušení, že jde o sesterské rostliny. Je to pro mne velká naděje. Z této kombinace, která je velmi úspěšná, přicházejí v úvahu odrůdy DRESS PARADE, PARADE TIME, KIARA a PINK SUNSET. Všechny uvádí postupně pan Ed. Squires.

Chci poděkovat za příležitost, že jsem mohl tento příspěvek o mé zálibě pro zpravodaj GLADIRIS napsat. Přeji vám, abyste podobně jako já, zkoušeli křížení, protože je to velká a krásná zábava.

Přeložil: Mimránek.

PRVNÍ JIŘINKOVÝ BÁL

Jaroslav Knotek-Domš

V našich parcích, zahradách a zahrádečkách kvetou velmi často pestrá barvitou nádherou rozmanité květy, jež oblaží naše zraky v údivu nad neščetným množstvím barev a tvarů. Jsou to jiřiny. A jsou jich snad tisíce druhů.

Přibližně asi před sto padesáti lety začaly u nás jejich květy krásnit záhony v zahradách a řezané ve vázách okrašlují ještě podnes naše příbytky. Tenkrát žil na faře v Dašicích starý farář Josef Turek, kterému se podařilo opatřit si z ciziny tehdejší senzaci pro zahrádkáře — první hlízy do té doby u nás neznámých květin. Pro třicátá léta minulého století to byla opravdu senzace. A jak k tomu došlo? Bylo to tak: první semena těchto rostlin se dostala do Evropy v roce 1789 z Mexika, kde je ředitel jedné botanické zahrady Vincentes Cervantes odeslal do Madridu profesoru José Cavanillesovi. První květy jiřin spatřili tedy obyvatelé Madridu, avšak květina byla tenkrát pojmenována podle švédského botanika Andréa Dahla „dahlie“.

Pro Španělsko to byla taková vzácnost, že jí v zahradách královského paláce Escorialu sťěžili královští gardisté jako drahocenný poklad. Ale přes všechna bezpečnostní opatření podplatil prý jistý hrabě Lelieur jednoho královského zahradníka a hlízy této krásné květiny tak získal. Ty se dostaly přes celou Evropu jako skutečná vzácnost až do rukou podnikavého faráře Turka a za několik let jich měl mnoho druhů. Hlízy prodával široko daleko a stal se tak zakladatelem pěstování jiřin v Čechách.

Velmi brzo se stala jiřina všeobecně oblíbenou květinou. Faráře Turka stálo pěstování jiřin zpočátku dost peněz. Většinou je kupoval z Německa. Ale jiřiny se celkem rychle rozmnožují, takže již v roce 1836 jich měl vy-pěstováno přes 1100 druhů. Dával inzeráty do časopisu „Květy“ a nabízel zájemcům velmi levně hlízy i semena. Prodával 100 semen za 10 krejcarů.

Ke známým osobnostem, které se pěstováním jiřin zabývaly, můžeme uvést i některé naše buditele, jako pátera Havlovického z Padolí, dramatika a spisovatele V. K. Klicperu, knihkupce V. H. Pospíšila a četné další známé osobnosti. Velké zásluhy o pěstování těchto květů si získal páter Hurdálek v Malé Skalici. Když tam začal působit na faře, koupil od hostinského Steidlera část jeho zahrady a věnoval se pěstování jiřinek. V České Skalici založil spolek pěstitelů těchto ušlechtilých květů, které si získaly pro svou krásu veliké obliby. Tak veliké obliby, že inspirovaly obyvatelstvo toho kraje k pořádání jiřinkových slavností. Steidler tento spolek velmi podporoval. Dokonce při svém hostinci vybudoval velký sál, který byl tenkrát největší v celém královéhradeckém kraji. V tomto sále byla uspořádána první jiřinková výstava, na níž bylo přes 300 druhů nádherných pestrých květin. Výstava byla zakončena slavným plesem ve velkém sále Steidlerova hostince, jenž svítil tenkrát novotou a voněl chvojím a květinami, jimiž byl bohatě vyzdoben. Bylo to 14. září 1837.

Mezi mnoha dychtivými tanečnicí tančila na prvním jiřinkovém plese i mladá paní Božena Němcová. Den před tím kráčela s ženichem Josefem Němcem jako nevěsta, obklopena družičkami, do kostela v Malé Skalici ještě jako Barunka Panklová, dcera knížecího štolby, a z kostela se vracela jako Božena Němcová, manželka finančního úředníka. Bylo jí pouhých sedmáct let. Ale její choť byl už tehdy zralým mužem. Bylo mu dvaatřicet roků.

Na prvním jiřinkovém bále tančila až do bílého rána. Loučila se se sny svých dívkách jar. I její oči potěšily nádherné květy jiřin, ale v její duši vyvolávaly teskné vzpomínky.

Jiřinkové plesy se v České Skalici pořádaly asi deset let za sebou. Bývala to vždycky velká společenská událost českých vlastenců. Ale v neklidné době před rokem 1848 už tyto bály pořádány nebyly. Teprve v roce 1937 — po stu letech — byla jiřinková slavnost obnovena. Na Steidlerově hostinci byla současně odhalena pamětní deska, jež hlásá návštěvníkům České Skalice, že tam v roce 1837 tančila první jiřinková královna — Božena Němcová.

Uplynul nějaký čas a naskytla se potřeba vyznat se v nepřehledném množství nejrozmanitějších tvarů a barev milovaných květů. Lidé začali dávat jednotlivým druhům jména, často i podle známých osobností. A tak jedna z těch nejkrásnějších dostala dívčí jméno Boženy Němcové: Barunka Panklová.

A ještě malá douška.

Když byl Bedřich Smetana tenkrát v Novém Městě nad Metují, napsal tam jednu půvabnou skladičku pro klavír a nazval ji podle krásných a pestrých květů „Jiřinková polka“. A ta je nám i s těmi jiřinkami milá podnes.

? Příběh skoro detektivní BILÁ ZÁHADA

Vlastimil Novák

Mojí oblibou je čtení detektivek a mám rád ty, kde do poslední chvíle není jasné, kdo je vinen a rozuzlení přichází až na poslední stránce. Stávám se spoludetektivem a snažím se odhalit viníka dříve, než odložím přečtenou knihu. Někdy se to podaří, někdy vyjdu naprázdno. Je to pochopitelné, nemám kvality Sherlocka Holmese, Hercula Poirota, Nero Wolfa, komisaře Maigreta ani slečny Marplové.

Kdybych se tak stal slavným detektivem, je mé tajné přání, slovíčko kdyby je zrádné. Najednou jsem byl uprostřed záhad, které obestíraly Bílou Neznámou, Bílou Neznámou, která mi nedala spát, byla všude kolem mne, byla hádankou i křížovkou, a na té jsem měl i já několik políček.

Kostkovanou čepici mám, na housle jsem také hrával, lupu jsem měl po dědovi, jen kouřím cigarety místo luky. Teď vzít jen rozum do hrsti a řídit se správnou dedukcí. Na uklidněnou jsem si zahrál na housle „Kdepak ty ptáčku hnízdo máš“ a měl jsem v hlavě jasno. Nejprve jsem si napsal jména těch, kolem nichž se záhada točí.

V článku 55. čísla Gladirisu př. Sochor uvádí, že to byl on, který u odrůdy Cool Treat získal z vysázeného brutu jako první krásný bílý mečík, který v roce 1976 vystavoval v Gottwaldově. Po dohodě s některými šlechtiteli dostal jméno Bílá Neznámá.

Do zápisníku jsem napsal: vznik osvětlen, zásluha př. Sochora, šlechtitel Johnson.

Druhá stopa vedla k př. Němčekovi, vystavoval totiž senzační bílý mečík, o který byl velký zájem. Yetti měl krátké trvání, byla to naše Bílá Neznámá, a to se psal rok 1982. Údajně byl vypěstován ze směsi brutů semenáčů přítele ing. Adamoviče.

Opět pár poznámek: jiný šlechtitel, stejná odrůda, jiný původ, nebyl všude čten článek př. Sochora.

Pokračování druhé stopy. V North American Gladiolus Classification z roku 1984 bylo uvedeno: 400 Biela Neznama Adamovič 79. Byl jsem velice překvapěn, v názvu je sice o jedno písmenko navíc, ale je to zase naše Bílá Neznámá. A tady je ta hlavní záhada, jak se dostal brut tohoto mečíku př. Sochorovi v roce 1973, když o 6 let později spatřila světlo světa stejná odrůda od př. Adamoviče.

Úkol: zjistit, od koho př. Sochor získal odrůdu Cool Treat, zda od př. Adamoviče, pak by to mohlo osvětlit záhadu, nebo od jiného pěstitele, a pak by to bylo ještě více zamotané. Na housle

jsem zahrál „Holka neznámá“ a přikročil k třetí stopě, a ta byla moje.

Můj velký přítel Josef Kukla mi nechával novinky mečíků a v 73. roce mimo jiné novinky jsem si přivezl i Grand Teton Johnson 72. Tento mečík jsem získal ještě o rok později od jiného pěstitele. Při květu jsem zjistil, že jsou sice oba barvy bílé, velikosti 400, ale liší se stavbou květu a zkadeřením. Vedl jsem je pod čísly 1 a 2. Ten méně zkadeřený jsem později zrušil a druhý množil. V roce 1976 jsem několik hlízek přenechal p. Urbanovi z Bolehoště. Nesmím opomenout, získal ode mne i Cool Treat, který mi ještě nekvetl a byl původem od p. Kukly. Stále mu vykvétal mezi touto odrůdou bílý mečík stejný jako Grand Teton 2. V této době jsme neměli žádné styky s p. Sochořem. S Bilou Neznámou jsem se seznámil až v Gottwaldově na výstavě a tam jsem zjistil, že ji mám též v sortimentu a p. Urban dvakrát.

Do poznámek: je možné, aby Cool Treat a Grand Teton měli stejnou mutaci?

Zajel jsem tedy do Lovčic k jednomu z našich předních mečíkářů, p. Kuklovi. Při kávě plynul náš velmi přátelský hovor, až došlo k Bílé Neznámé.

„Bílá Neznámá je skutečně Johnsonova,“ říkal p. Kukla, „tento americký šlechtitel mi poslal s vyřízenou obědnou i některé bezejmenné svoje semenáče, které nechtěl rozmnožovat pro určité nedostatky. U bílé odrůdy byla uvedena vada a ta, že při plném nákvětu padají spodní květy. P. Sochor ke mně jezdil, vybíral si odrůdy v květu, běhal po záhonech a značil si vybrané svými štítky. U Cool Treat nedošlo k pozdější mutaci, vedle této odrůdy byly vysázeny ostatní Johnsonovy novinky, i ty bezejmenné. Při sklizni určitě došlo k přepadu nebo pomíchání brutu. Původně i já spojovl Bilou Neznámou s Grand Tetonem, stalo se to asi ulomením štítku při častých návštěvách. Ještě poznámku, Bílá Neznámá v nových podmínkách ztratila něco ze svých chyb a nebo šlechtitel Johnson byl velmi náročný.“

Záhada skončila. Příklad vyšetřen. Za-

pálil jsem si cigaretu a zahrál „Já už jdu, jdu, jdu, už je všechno hotový“.

Na závěr bych poznamenal Bílá Známa je Johnsonova a nikoho jiného a na adresu těch, kteří si tuto odrůdu uvádějí pod svým jménem, aby si uvědomili, že před veřejností hodně ztratili místo aby získali. Nechtěl jsem tento případ vyšetřovat a osvětlovat pokud nebylo Bílé Neznámé zneužíváno, ale musel jsem, byla to moje povinnost.

Dne 15. listopadu jsme obdrželi velmi hezký dopis od ZO ČZS Varnsdorj se žádostí o zveřejnění mimořádné aktivity našeho člena p. Luboše Lukešтика. Jmenovaný se velmi aktivně zapojil do organizování výstavy, kterou ve dnech 15. a 16. října pořádala tamnější organizace ČZS spolu s dalšími organizacemi NF pod názvem „Člověk a příroda“. Přítel L. Lukešтик zajistil pro tuto výstavu hezkou kolekci květů svých mečíků, která budila mimořádnou pozornost a byla vysoce hodnocena všemi návštěvníky i funkcionáři OV ČZS Děčín. Po celou dobu výstavy prováděl popularizaci pěstování mečíků a ochotně vysvětloval způsob pěstování těchto krásných květů a předával zkušenosti ze své praxe.

Máme radost z práce p. L. Lukešтика a přejeme mu nejen, aby dlouho vytrval, ale svým příkladem získal více našich členů pro takovou práci.

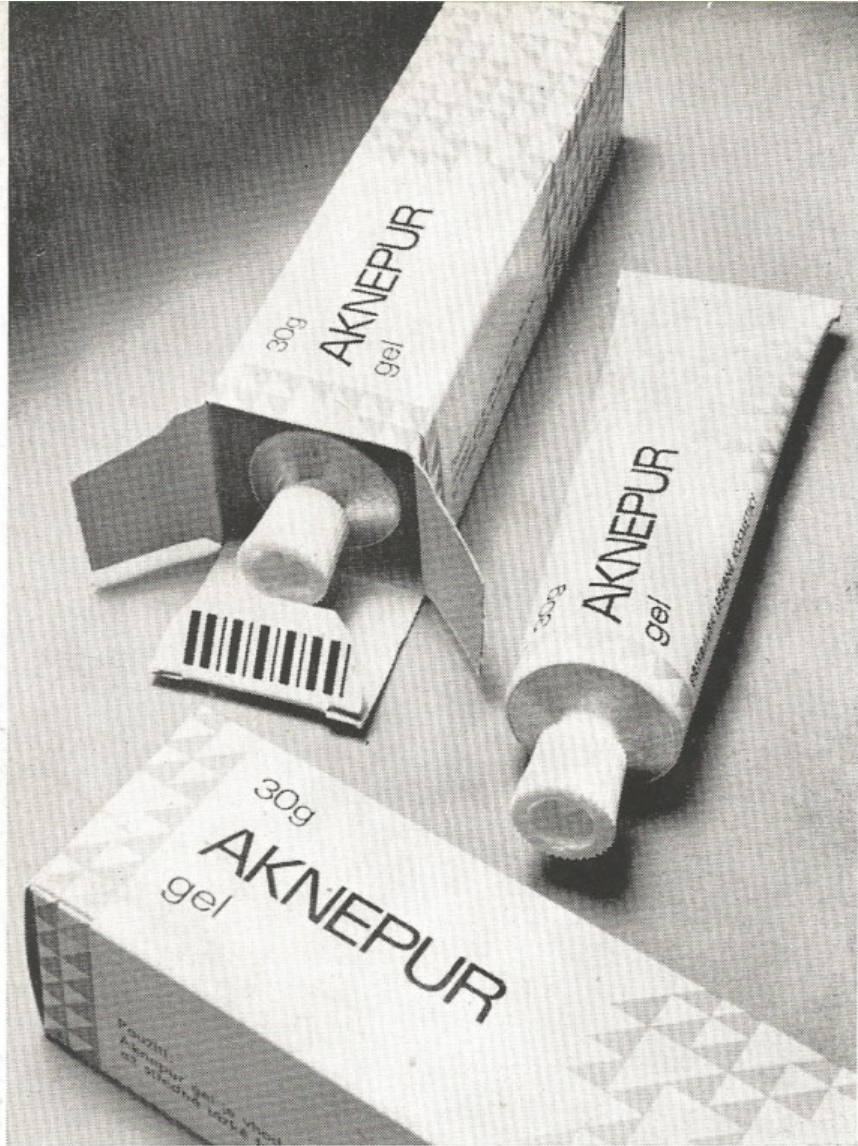
Výbor ZSO Gladiris

Oznamujeme všem našim členům, že naše řady navždy opustili dlouholetí členové

př. RIGL Václav,
zemřel 9. 9. 1984,

př. PETRÁČEK František,
zemřel 11. 9. 1984.

Odešli nám zapálení milovníci našich květů, dobří přátelé a hluboce čestní lidé. Věnujme jim tichou vzpomínku.

AKNEPUR gel

nový přípravek léčebné kosmetiky n. p. Léčiva, Praha. Obsahuje účinnou přírodní látku, která příznivě ovlivňuje pokožku postiženou lehčími až středně těžkými formami trudoviny - akné.

Prodej v drogeriích.

Vyrábí *Léčiva* n. p., Praha